

JUNY 2014

En aquest número...

[DESTAQUEM](#) pàg. 1

[HA ESTAT NOTÍCIA](#) pàg. 3

[VISTA PANORÀMICA](#) pàg. 8

[RECOMANEM](#) pàg. 12

[NO T'HO PERDIS! \(AGENDA\)](#) pàg. 16

[CONTRAPORTADA: L'ENTREVISTA](#) pàg. 17

DESTAQUEM

Especial 3r aniversari de l'entrada en vigor a Andorra del Conveni marc de les Nacions Unides sobre el canvi climàtic

Arran de l'alarmant advertència de la comunitat científica respecte als canvis detectats en el clima, l'Assemblea General de les Nacions Unides, el desembre de 1990, va establir un procés únic de negociació intergovernamental per celebrar una conferència general sobre el canvi climàtic. Fruit d'aquest moviment va sorgir el **Conveni marc de les Nacions Unides sobre el canvi climàtic (CMNUCC)**, acceptat el 9 de maig de 1992, que va ser signat el mes següent de la Cimera de la Terra, celebrada a Rio de Janeiro, per 154 estats i per la Comunitat Europea, i va entrar en vigor el 21 de març de 1994.

L'objectiu principal d'aquest conveni és aconseguir l'estabilització de les concentracions de gasos d'efecte hivernacle a l'atmosfera a un nivell que impedeixi interferències d'origen humà perilloses per al sistema climàtic. Aquest nivell s'hauria d'aconseguir dins un termini suficient perquè els ecosistemes s'adaptin naturalment al canvi climàtic, per assegurar que la producció d'aliments no es vegi amenaçada i per permetre que el desenvolupament econòmic continuï de manera sostenible.

Enguany, **el dia 31 de maig, Andorra celebra el tercer aniversari** de l'entrada en vigor al país d'aquest conveni clau en el panorama actual de la sostenibilitat al planeta, i amb motiu d'aquesta efemèride hem volgut dedicar aquest tercer número de la revista electrònica del Centre Andorra Sostenible a un tema tan actual com complex com és **el canvi climàtic**, sense perdre de vista, però, la celebració el proper 5 de juny del **Dia Mundial del Medi Ambient**, enguany amb una bona bateria de propostes.

Així, en aquest nou *Estàs al CAS?* trobareu en la seva secció "Vista panoràmica" dos articles monogràfics que ens expliquen què és el canvi climàtic i quin és el paper d'Andorra en el context internacional d'aquest fenomen. Alhora, la temàtica del canvi climàtic també està molt present en les seccions "Ha estat notícia" i "Recomanem", sense deixar de banda altres temes d'actualitat així com recursos que poden ser del vostre interès i que us relacionem en les propostes de publicacions, audiovisuals, noves tecnologies i a "Un cop d'ull a la Xarxa". A l'apartat "No t'ho perdís" us descobrim quines són les propostes que des del Centre Andorra Sostenible us fem per a l'agenda d'activitats d'aquest estiu, i finalment tanquem aquest tercer número de la revista amb l'entrevista a Carles Miquel que ens aporta el seu punt de vista amb més informació per entendre el fenomen del canvi climàtic.

Esperem que tots aquests continguts siguin del vostre interès. Com sempre, estarem encantats de rebre les vostres aportacions i comentaris.

5 de juny: Dia Mundial del Medi Ambient

El proper dia 5 de juny se celebra el Dia Mundial del Medi Ambient; enguany el lema se centra en la problemàtica de la pujada del nivell del mar i els seus efectes en zones especialment sensibles, com ara les illes.

Dia Mundial del Medi Ambient
5 De Juny

Arriba una nova edició del Dia Mundial del Medi Ambient, una celebració internacional establerta per l'Assemblea General de les Nacions Unides des de l'any 1972. Com cada any, el lema del Dia simbolitza la voluntat de conscienciar sobre un tema ambiental concret, que enguany és el dels efectes de la pujada del nivell del mar, especialment en les illes: "Aixeca la teva veu, no el nivell del mar". Aquesta temàtica està íntimament relacionada amb dos qüestions d'importància com són el fet que durant tot aquest 2014 es commemora l'Any Internacional dels petits Estats insulars i els darrers informes i debats sobre els efectes del canvi climàtic. Si voleu consultar més informació sobre el Dia Mundial del Medi Ambient 2014, podeu consultar el seu web oficial seguint [aquest enllaç](#).

Com a novetat, enguany, des del Departament de Medi Ambient i el Centre Andorra Sostenible s'ha volgut celebrar aquest Dia Mundial del Medi Ambient no tan sols durant una jornada, sinó al llarg de tota una setmana farcida de propostes i iniciatives (podeu consultar la secció *No t'ho perdis* a la darrera part d'aquesta revista).

D'aquesta manera, el calendari d'actes s'iniciarà el 2 de juny amb activitats al Centre Comercial Illa Carlemany que s'estendran durant tota la setmana, com per exemple diversos actes i tallers relacionats amb l'horticultura ecològica, un tema sobre el qual trobareu bons consells a la guia *L'hort a casa* i que podeu tornar a revisar seguint [aquest enllaç](#).

Dimarts 3 de juny es presentarà en roda de premsa el **balanç ambiental d'Andorra** del 2013. El document, elaborat pel Departament de Medi Ambient, s'estructura en diversos blocs que recullen dades sobre l'aigua, el medi atmosfèric, els residus, el paisatge o les línies de treball de comunicació i educació; alhora aporta indicadors que permeten constatar l'estat ambiental d'aspectes com, entre d'altres, la qualitat de l'aigua dels rius, el consum hídric o l'evolució de la qualitat de l'aire.

Dijous dia 5 serà el dia més carregat d'actes. Al matí tindrà lloc la presentació de la nova publicació que des del Centre Andorra Sostenible s'ha realitzat amb la col·laboració de MoraBanc i que té per títol **El consum responsable**. Aquesta guia, que pren el relleu de *L'hort a casa*, la publicació que es va editar el juny de 2013, pretén ser una eina pràctica per a difondre i fomentar hàbits de consum més sostenible, com ara la pràctica de l'anomenada compra verda. A la tarda serà el torn de la tradicional **sessió de cinema** amb temàtica ambiental per celebrar el Dia Mundial del Medi Ambient, de nou amb la col·laboració dels cinemes Illa Carlemany. El títol triat enguany és *Tierra prometida*, un film del director nord-americà Gus Van Sant, protagonitzat per Matt Damon i Frances McDormand, que reflexiona sobre la pràctica especulativa de la compra de terrenys rurals amb l'única finalitat d'explotar els recursos energètics i de mineria del subsòl.

Finalment, el divendres 6 de juny se celebrarà a l'Escola Andorrana de Segona Ensenyança d'Ordino el Fòrum de les Escoles Verdes d'Andorra, la trobada que cada final de curs aplega alumnes i mestres de tots els centres participants en aquest projecte i que enguany arriba a la quarta edició. De nou més de cent cinquanta participants de totes les edats presentaran les iniciatives i les accions sostenibles que han portat a terme a l'escola durant el curs en una jornada festiva que, a més de renovar el compromís amb el medi ambient dels centres que ja eren escola verda, serveix per a donar la benvinguda als centres que durant aquest curs 2013-2014 s'han incorporat al projecte.

Us desitgem que tingueu molt bon Dia Mundial del Medi Ambient i molt bon estiu!

Es fan públiques més conclusions del 5è Informe d'avaluació del canvi climàtic

El 31 de març passat el Panell Intergovernamental sobre el Canvi Climàtic (IPCC) va presentar el segon volum del darrer informe d'avaluació sobre el canvi climàtic (el cinquè de la sèrie) amb el títol *Canvi climàtic 2014: impactes, adaptació i vulnerabilitat*.

L'informe ha estat elaborat pel Grup de Treball II, responsable de l'anàlisi de la vulnerabilitat dels sistemes naturals i també dels aspectes socioeconòmics envers el canvi climàtic. També s'hi sumen aspectes relacionats amb les possibles estratègies d'adaptació, especialment pel que fa a episodis climàtics extrems com les sequeres, les fortes pluges o les inundacions, i també els incendis forestals. Si el voleu consultar, només cal que seguïu [aquest enllaç](#).

Alhora, el mes d'abril va ser el torn del Grup de Treball III, dedicat a l'anàlisi de la mitigació dels efectes del canvi climàtic. El seu informe suposa una avaluació completa de les opcions que es poden articular per afrontar aquesta mitigació, especialment limitar o prevenir les emissions de gasos d'efecte hivernacle. Per consultar-lo, podeu visitar el [web del GT III](#).

El conjunt del 5è informe es tancarà el proper mes d'octubre amb un document de síntesi.

Jornada de conferències “Aigua i energia”

Activitat organitzada dintre dels actes de celebració del Dia Mundial de l'Aigua 2014.

20/3/2014

Amb motiu de la celebració del Dia Mundial de l'Aigua 2014 (22 de març), el Departament de Medi Ambient va organitzar el dijous 20 de març una jornada de conferències entorn de la temàtica triada enguany per a aquesta cita del calendari ambiental internacional: “Aigua i energia”. Seguint l'esperit del lema d'enguany, l'espai triat per a la jornada va ser la Farga Rossell de la Massana, una de les últimes fargues actives d'Andorra, exemple viu del patrimoni preindustrial del país i un clar vincle entre les dues grans temàtiques tractades: l'aigua i l'energia.

La jornada, que va comptar amb la presència del ministre de Turisme i Medi Ambient, Sr. Francesc Camp, va congrega durant tot el matí més d'una seixantena d'experts, autoritats i tècnics que van poder tractar i debatre aspectes vinculats a aquests dos vectors ambientals, tant dins el marc de referència andorrà com en el conjunt dels Pirineus. Podeu revisar la programació de la jornada i consultar algunes de les ponències que es van presentar seguint [aquest enllaç](#).

Campanya de foment de la recollida selectiva d'envasos

“Objectiu 1.200 tones”

Nova iniciativa de comunicació ambiental del Departament de Medi Ambient destinada a assolir les 1.200 tones d'envasos recollits durant l'any 2014.

Durant tot aquest any 2014 el Departament de Medi Ambient està portant a terme una campanya de comunicació ambiental destinada a la ciutadania, les entitats i el sector empresarial per a la millora de la recollida d'envasos, anomenada “Objectiu 1.200 tones”. La iniciativa pretén ampliar fins a aquesta quantitat el volum d'envasos recollits selectivament i portats a reciclar en un any.

El principal motiu que ha impulsat aquesta campanya és la necessitat de millorar els percentatges actuals de la recollida d'envasos. Actualment, la xifra és del 17 % d'envasos produïts, dada inferior als objectius europeus, que se situen en el 22,5 %. La proporció contrasta, a més, amb el reciclatge de vidre al país, que gira entorn del 70 % el 2012, i amb els volums de recollida de paper i cartró, que són del 66 % durant el mateix any, segons dades del Departament de Medi Ambient.

A la pràctica, de les més de 70.000 tones de residus que es generen a Andorra cada any, més de 5.000 corresponen a envasos que cal dipositar al contenidor groc per a la seva recollida selectiva i tractament posterior; d'aquesta manera, recollir un total de 100 tones d'envasos cada mes (1.200 tones anuals) suposaria assolir una millora del reciclatge d'envasos molt propera al 25 % respecte al total, l'objectiu que el Pla Nacional de Residus fixa per al 2015. Així, Andorra se situaria a la llista de països més dinàmics, actius i responsables del món en matèria de recollida selectiva.

La campanya preveu diverses línies d'acció, entre les quals destaquen la distribució gratuïta de contenidors grocs de recollida en oficines, establiments comercials i equipaments i la distribució entre la ciutadania de bosses per a la recollida selectiva domèstica dels envasos que habitualment es consumeixen a casa, com ara ampelles de plàstic, llaunes de ferro i d'alumini, paper d'alumini, brics, porexpan, bosses de plàstic, pots de iogurt, taps metàl·lics i taps de plàstic.

Per sol·licitar aquests contenidors i bosses, només cal accedir i fer la demanda al formulari electrònic que es troba al web de la campanya www.objectiu1200tones.com i recollir-les al Centre Andorra Sostenible i als Comuns, respectivament.

La campanya inclou també l'apartat “El groc té premi”, que consisteix en un concurs en el qual podrà participar tothom qui dipositi els envasos al contenidor groc i que envii una fotografia original, divertida i curiosa relacionada amb la recollida selectiva d'envasos. El premi, aportat pel Centre de Triatge d'Envasos, consistirà en un viatge a Holanda, el país europeu amb un major volum de reciclatge d'aquest producte. Teniu temps de participar en el concurs fins el proper 30 de juny de 2014.

Es consolida la celebració del Dia Internacional de la Sensibilització envers el Soroll

Per segon any consecutiu, el Centre Andorra Sostenible s'ha sumat a la celebració del Dia Internacional de la Sensibilització envers el Soroll, que va arribar el 30 d'abril a la seva 18a edició, amb l'objectiu de generar consciència entre el públic en general i els infants en particular sobre la qüestió del soroll i la contaminació acústica i els riscos ambientals i de salut que planteja.

En aquesta línia, el CAS ha posat a disposició dels centres educatius una sèrie de recursos per treballar aspectes relacionats amb aquesta pertorbació, amb l'objectiu de conscienciar els escolars sobre la problemàtica del soroll com a factor de contaminació ambiental i de fomentar comportaments saludables que afavoreixin el civisme acústic.

D'aquesta manera, s'han tornat a celebrar sessions dels dos tallers sobre soroll que van incloure's com a novetat educativa el curs anterior: "El Sr. Soroll i el Sr. So" i "El soroll que ens envolta". El primer és una activitat dedicada a diferenciar els conceptes de so i soroll i reflexionar sobre què podem fer per prevenir la contaminació acústica i tenir bons hàbits de salut. Està destinat a alumnes de 3 a 8 anys. El segon, en canvi, és una activitat per a alumnes de 8 a 16 anys i tracta temàtiques més complexes com la unitat de mesura del so (el sonòmetre) i entendre i reflexionar sobre la prevenció de la contaminació acústica i els bons hàbits de salut.

L'acollida d'aquests tallers ha tornat a ser excel·lent, ja que si bé durant el curs escolar 2012-2013 van ser un total de 288 infants de 6 centres escolars els que van participar en les 4 sessions del taller "El sr. Soroll i el sr. So" i les 9 sessions del taller "El soroll que ens envolta", enguany han estat 351.

Amés de les activitats educatives del CAS, el Departament de Medi Ambient ha realitzat una nova campanya de comunicació ciutadana dedicada a la sensibilització envers el soroll i el foment del civisme acústic. Per aquest motiu, es va elaborar una postal virtual que podeu [consultar aquí](#).

Observatori de la Muntanya d'Andorra (OMA)

Des del mes de febrer es troba disponible el nou portal web de l'Observatori de la Muntanya d'Andorra (OMA), una iniciativa del Centre d'Estudis de la Neu i la Muntanya d'Andorra (CENMA) de l'Institut d'Estudis Andorrans (IEA) que té l'objectiu de donar a conèixer l'evolució dels elements físics i biòtics d'Andorra mitjançant indicadors ambientals. Aquests es deriven de la recerca científica relacionada amb diverses temàtiques tractades des del CENMA en el context geogràfic del país i estan en la línia d'altres estàndards internacionals de referència com el portal de l'[Agència Europea per al Medi Ambient](#) (EIA). En concret, les temàtiques tractades s'agrupen en quatre grans categories: biodiversitat, clima, conservació i territori i riscos naturals. El portal web es troba disponible tant en català com en anglès i la seva adreça és: www.oma.ad

La justícia internacional prohibeix la suposada “pesca científica” de balenes del Japó

La Cort Internacional de Justícia de l’Haia va dictaminar el mes de març la retirada dels permisos de caça de balenes dels quals el Japó encara disposava des de l’any 1987 i que es concedien sota l’excusa de la captura amb finalitats científiques.

D’aquesta manera, el màxim òrgan judicial de les Nacions Unides ha posat fi a més de dues dècades de captures de cetacis assenyalant que aquestes no s’ajustaven a la legalitat marcada en la Convenció internacional per a la reglamentació de la caça de la balena (ICRW, per les sigles en anglès). De fet, la caça de balenes està prohibida a escala internacional des del 1986, però països com Noruega, Islàndia i altres la continuen practicant de forma limitada, mentre que el Japó ho feia argumentant una suposada activitat científica que el 2010 ja va ser denunciada com a pràctica il·legal encoberta per països com Austràlia o Nova Zelanda. Aquesta mesura s’afegeix a la prohibició total de la captura de balenes a l’àrea antàrtica, sota la declaració de “santuari de cetacis”, que es troba vigent des de mitjan dècada de 1990. L’existència d’aquesta zona de refugi és un element molt important per al futur d’aquests animals marins, tot i que encara hi ha altres riscos que en compliquen la conservació, com els efectes del canvi climàtic. De fet, la comunitat científica internacional fa anys que alerta sobre les conseqüències que l’escalfament global i la modificació de les condicions dels oceans i les zones gelades del planeta poden tenir sobre els cetacis, especialment la pèrdua de les fonts d’aliments de les quals depenen (des del descens de poblacions fins a canvis a gran escala en tota la cadena alimentària) i els canvis en els seus hàbitats (desgel, etc.) i en les seves rutes migratòries.

Tercera edició del Concurs de fotografia digital “L’Andorra dels paisatges”

Després de l’èxit de les dues primeres edicions del concurs “L’Andorra dels paisatges”, el Departament de Medi Ambient, amb el Centre Andorra Sostenible, MoraBanc i Andorra Turisme, organitzen la tercera edició, on tindreu l’oportunitat de mostrar la vostra visió dels paisatges del país a través del seus trets característics –la bellesa, la diversitat, la qualitat, la història, etc.

Les fotografies que es presentin poden ser de qualsevol paisatge d’Andorra, ja sigui natural o paisatges urbans i humanitzats. Enguany posarem l’atenció en els paisatges agrícoles, ja que el 2014 és l’Any Internacional de l’Agricultura Familiar.

En aquesta tercera edició, a més de la participació amb càmera digital, es consolida l’ús del telèfon mòbil i les tauletes com a mitjà per a participar-hi. Així, per segon any consecutiu es tornarà a dinamitzar l’ús de l’aplicació Instagram i de l’etiqueta que ja va ser protagonista en l’edició 2013: #landorra.

Els premis en aquesta edició 2014 són, en la categoria Càmera Digital, tres iPhone 5C, més un premi especial d’una panera de productes d’Andorra per la fotografia que representi més bé el concepte d’agricultura familiar. En la categoria Instagram, els premis són tres caps de setmana a Andorra o bé paneres amb productes d’Andorra de valor equivalent.

Teniu temps per a presentar les vostres propostes **fins al 6 d’octubre de 2014 a les 13h** en la categoria Càmera Digital. En el cas de la categoria Instagram, només seran vàlides les fotografies etiquetades **entre els dies 21/11/2013 i la data establerta com a final de termini del concurs** (6 d’octubre de 2014 a les 13h).

Trobareu més informació i les bases del concurs al web del Centre: www.sostenibilitat.ad

10è aniversari de la declaració de la Vall del Madriu-Perafita-Claror com a Patrimoni de la Humanitat

Foto: "Panorama del Madriu" de Gerard Mussot.
(1r concurs de fotografia digital "L'Andorra dels paisatges")

Aquest any 2014 es commemoren els deu anys de la declaració de la Vall de Madriu, Perafita i Claror per part de la UNESCO com a Patrimoni Mundial en la categoria de paisatge cultural.

Aquest espai natural del país s'estén per una superfície de 4.247 hectàrees al sud-est del país repartida entre quatre parròquies (Encamp, Andorra la Vella, Sant Julià de Lòria i Escaldes-Engordany), cosa que representa gairebé una desena part del total del territori d'Andorra; tot i que si sumem la franja perimetral de protecció (4.092 ha), aquesta proporció arribaria gairebé a la cinquena part del país.

La Vall del Madriu-Perafita-Claror és un referent internacional en patrimoni natural (hàbitats d'interès com les molleses o les àrees d'origen glacial, així com flora i fauna singulars), però alhora també de patrimoni arquitectònic (religios, però també agroramader, com ara cabanes de pastors, murs de pedra seca, feixes, etc.) i tradicional, especialment en les formes d'ús com l'agricultura de muntanya, l'activitat forestal i siderúrgica (fargues, carboneres, etc.) o la ramaderia, única activitat tradicional que actualment té una presència important dins la vall i que contribueix de manera essencial al manteniment dels paisatges.

El 28 d'agost de 2013 el conjunt de molleses del Parc va ser designat com a mollera d'importància internacional en el marc del Conveni de Ramsar relatiu a les zones humides.

Podeu consultar més informació sobre l'espai de la Vall del Madriu-Perafita-Claror i la seva vinculació amb la UNESCO al web de les Nacions Unides seguint [aquest enllaç](#), així com el vídeo que inclou en el seu espai a la xarxa youtube (en anglès) [aquí](#).

Andorra se suma a la celebració de l'Hora del Planeta

El dissabte 29 de març, entre les 20.30 h i les 21.30 h, va tenir lloc la celebració de la vuitena edició de L'Hora del Planeta o l'Hora de la Terra, a la qual es van sumar al país institucions com el Consell General en una acció conjunta amb el Comú d'Andorra la Vella, destacades empreses com MoraBanc o FEDA i un gran nombre de ciutadans i ciutadanes.

Aquest esdeveniment de participació internacional, promogut per World Wide Fund for Nature (WWF) i que se celebra l'últim dissabte de març de cada any, consisteix en una apagada elèctrica voluntària, en què es demana als ciutadans i a les empreses, organitzacions i institucions de tot el món que apaguin els llums i altres aparells elèctrics de casa, dels edificis, dels monuments, etc. durant una hora. El seu objectiu és, a més de l'estalvi energètic, la conscienciació envers la necessitat de prendre mesures per lluitar contra el consum insostenible d'energia.

La història de l'Hora del Planeta es va iniciar a Austràlia i van ser WWF i The Sydney Morning Herald (un diari amb seu a la ciutat de Sydney) les entitats que van pensar i promocionar la primera de les Hores del Planeta ara fa set anys. Aquesta primera crida a apagar llums i aparells elèctrics va tenir lloc a la mateixa ciutat de Sydney el 31 de març de 2007, i els resultats van ser una participació d'aproximadament 2,2 milions d'australians i un estalvi d'energia durant aquella hora estimat entre el 2,1 % i el 10,2 %. A partir d'aquesta primera edició i seguint l'exemple de Sydney, moltes altres ciutats d'arreu del món s'han anat incorporant a l'esdeveniment, sempre amb el tret característic que l'apagada de llums es fa entre les 20.30 h i les 21.30 h en la franja horària local de cada emplaçament.

Què és el canvi climàtic?

Clima i **temps** són dos conceptes que tenim tendència a confondre i a fer servir malament. La paraula clima fa referència al conjunt de condicions atmosfèriques que caracteritzen un espai geogràfic durant un període de temps molt llarg. Parlarem, per exemple, de clima global si fem referència a tot el planeta, de clima regional si ens referim a una regió determinada o de microclima si prenem el context d'una localitat específica. El clima depèn principalment de tres factors abiòtics que el caracteritzen: la latitud geogràfica que condiciona canvis en la radiació solar (intensitat, duració del dia i de la nit, etc.); l'altitud, que determina aspectes com la temperatura o la humitat, i la continentalitat, és a dir, la proximitat al mar. Amb les diferents combinacions d'aquests factors es configuren els diferents patrons climàtics presents al planeta, com ara el clima mediterrani, el clima tropical, el clima temperat, etc.

Altrament, el temps és el conjunt de valors que prenen aquestes variables atmosfèriques (la pressió, el vent, la temperatura, la humitat, la visibilitat horitzontal, la nuvolositat i la classe i quantitat de precipitació, etc.) en un lloc concret i en un moment determinat. Per això podem estar en una zona de clima mediterrani i que faci un temps plujós o un temps assolellat.

És precisament aquesta confusió la que en ocasions ha portat a interpretar d'una forma errònia el concepte de canvi climàtic. Per què el clima no canvia si uns dies plou i uns altres fa sol? Doncs perquè el que canvia és el temps, no pas el clima, el qual hauria de caracteritzar-se precisament per ser molt més estable. **Hauria?**

És cert que el clima global canvia. Una glaciació és, per exemple, un canvi climàtic. La seva particularitat és que té un origen natural i que es desenvolupa en una escala de temps geològica, és a dir, en períodes molt llargs (entre els 20.000 i els 100.000 anys). No obstant això, la ciència ha pogut constatar que actualment

estem immersos en un canvi climàtic, diferent dels canvis naturals en dos factors clau: la seva velocitat, ja que s'està produint a un ritme molt més ràpid que els canvis climàtics naturals, i la seva causa. En aquest darrer cas, per primera vegada a la història de la Terra és l'activitat d'un ésser viu la responsable del canvi, concretament l'activitat de l'ésser humà. Per això s'anomena **canvi climàtic antròpic** o genèricament **canvi climàtic**. El **Conveni marc de les Nacions Unides** el defineix com "un canvi de clima atribuït directament o indirectament a l'activitat humana que altera la composició de l'atmosfera mundial i que se suma a la variabilitat natural del clima observada durant períodes de temps comparables"

La realitat és que **l'activitat humana** és la desencadenant d'aquest canvi climàtic; però, concretament, quines activitats són les més problemàtiques? La resposta a aquesta pregunta no és simple, ja que el canvi climàtic no és un fenomen senzill i no es pot entendre només amb una causa o una suma de causes, sinó que cal tenir present que tan important com aquestes són les seves interrelacions. El que sí que queda molt clar és que un dels principals elements que ha

desembocat en el canvi climàtic és l'alteració de la composició dels gasos a l'atmosfera. I és en aquesta part on pren importància una molècula molt senzilla però alhora amb molta transcendència: el diòxid de carboni o CO₂. Aquest gas és un dels anomenats gasos d'efecte hivernacle, però no l'únic: cal tenir

presentes també altres compostos com el metà, l'òxid nítrós, l'ozó o el vapor d'aigua.

La causa del guany de notorietat del CO₂ en els darrers dos segles és l'ús que des de la Revolució Industrial es fa dels combustibles fòssils. La combustió d'aquests compostos acumulats durant mil·lennis a l'interior del planeta i l'alliberament d'aquest gas a l'atmosfera com a resultat de la seva crema ha fet augmentar la concentració de CO₂. En poc més de dos segles s'ha passat de registres de 280 parts per milió a quasi 400 en l'actualitat. Aquest desequilibri en la composició de l'atmosfera s'incrementa any rere any; de fet, anualment s'alliberen a l'atmosfera entre 5.000 i 6.000 milions de tones de diòxid de carboni, una quantitat que s'incrementa amb entre 1.000 i 2.000 milions més com a conseqüència de la desforestació (ja que en destruir boscos s'eliminen els agents que poden fixar aquest CO₂ atmosfèric).

El resultat d'aquest augment del CO₂ a l'atmosfera no és altre que l'augment de l'efecte hivernacle i l'escalfament global del planeta. S'estima que, de mitjana, la temperatura ha augmentat aproximadament 0,6° C al segle XX i que per a l'any 2100 haurà pujat entre 1,8° C i 4° C; en aquesta darrera estimació, cal tenir en compte que fins i tot si "només" pugés el mínim (1,8 °C) suposaria un augment de temperatura més gran en un segle que en cap altre dels últims deu mil anys .

Però l'escalfament global és només la punta de l'iceberg d'un problema més complex, que és que tot el clima està canviant. I precisament aquest canvi climàtic global porta associades manifestacions en tot el planeta que ja han pogut ser constatades, com per exemple:

- L'augment de temperatura està provocant un **desgel** a les regions polars i el retrocés de les zones glacials d'alta muntanya; per exemple, s'estima que des de la dècada de 1980, l'Àrtic perd un 3 % de gel cada any. A conseqüència d'aquesta pèrdua de gel i també en part de l'expansió dels oceans cada vegada més calents, el nivell mitjà del mar ha crescut de 10 a 20 centímetres durant tot el segle XX, i s'espera que de cara al 2100 hagi pujat entre 18 i 59 cm més. A més, a mesura que el color blanc del gel i de la neu desapareix i és substituït pel color blau marí fosc, es redueix la capacitat de reflectir la llum solar (albedo) i el mar capta més radiació, cosa que provoca encara més escalfament i més desgel.
- A nivell d'**episodis climàtics extrems**, s'ha observat un augment de la severitat i la recurrència de les sequeres i també de les pluges fortes i les tempestes torrencials tant en climes temperats com en el cas de ciclons tropicals.
- Fruit d'aquests canvis en el règim de pluges, s'han observat canvis en la disponibilitat d'aigua dolça i en el **règim hidrològic** (per exemple, en el cabal dels rius), i també un augment de la vulnerabilitat davant el risc de perturbacions com ara els incendis forestals.
- A causa del canvi climàtic, moltes espècies de **fauna i flora** estan patint problemes que van més enllà de l'estrès hídric. De fet, s'estima que més d'una quarta part de la diversitat biològica del planeta es trobarà en risc d'extinció només amb un increment de temperatura per sobre dels 1,5° C.
- El canvi climàtic portarà associats importants efectes en l'alimentació (canvis en la collita, en la pesca, etc.) i en la salut de les persones, com ara modificacions del mapa de les malalties al món (per exemple, malalties tropicals), així com al·lèrgies, etc.

Així, doncs, l'escenari a mitjà i a llarg termini no és gens positiu. Com bé afirmen les darreres conclusions del Grup Intergovernamental d'Experts sobre el Canvi Climàtic (IPCC), el canvi climàtic és una realitat inevitable. Per tant, el camí que ens queda per recórrer té dues parts ben marcades: en primer lloc, evitar que el fenomen vagi a més, i en això és clau reduir al màxim les emissions de gasos d'efecte hivernacle, especialment del diòxid de carboni; en segon lloc, cal que estiguem preparats i aprenguem a conviure amb els efectes del canvi climàtic i les seves manifestacions, tant a escala local com global.

Aquestes dues parts del full de ruta futur són, però, dues cares de la mateixa moneda que tenen en comú un tret essencial: impliquen una necessària reflexió i un obligat canvi en el nostre model de vida.

El paper d'Andorra en l'escenari global del canvi climàtic

Ja fa dècades que el canvi climàtic és un tema d'estudi i de debat en l'esfera internacional. De fet, va ser l'any 1988 quan va iniciar els seus primers passos l'anomenat **Grup Intergovernamental d'Experts sobre el Canvi Climàtic (IPCC)**, el principal organisme internacional encarregat de l'avaluació del canvi climàtic. L'IPCC va néixer de mans del **Programa de les Nacions Unides per al Medi Ambient (PNUMA)** i de l'**Organització Meteorològica Mundial (OMM)** amb l'objectiu d'oferir al món una visió científica clara de l'estat actual del coneixement sobre el canvi climàtic i els seus possibles impactes ambientals i socioeconòmics. Aquest organisme, vint-i-sis anys després continua la seva feina i ha estat notícia darrerament per la publicació de la coneguda com a "segona part del 5è informe d'avaluació" del qual ja s'ha parlat a l'apartat "Ha estat notícia".

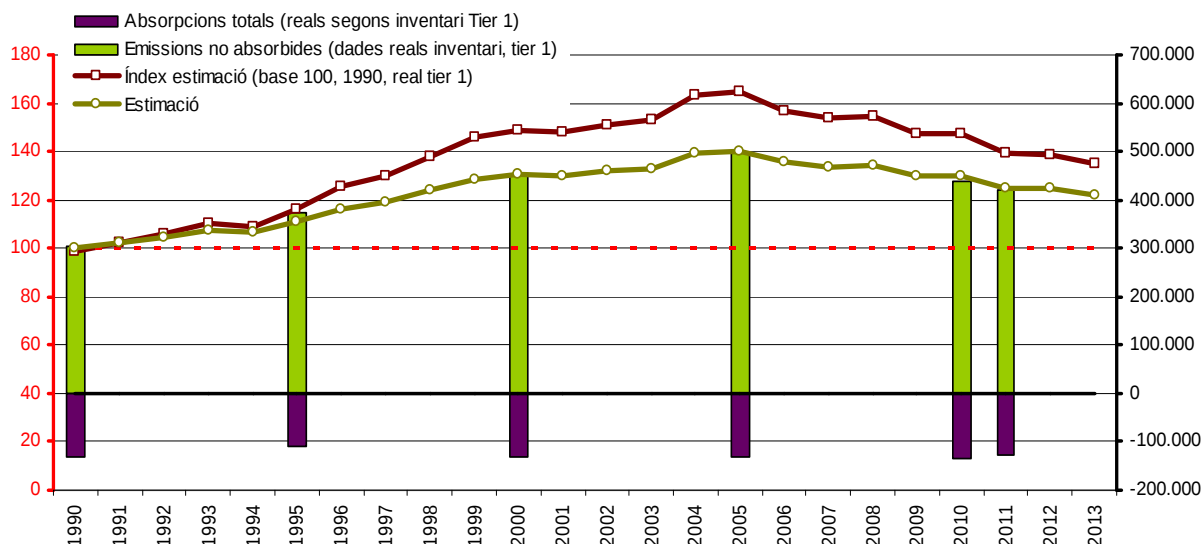
La tasca científica desenvolupada per l'IPCC no seria d'interès per ella mateixa, sense una acció dels governs i dels actors relacionats amb el canvi climàtic. Per aquest motiu i considerant que el canvi climàtic és un problema global, el 1994 la comunitat internacional va acordar la signatura del **Conveni marc de les Nacions Unides sobre el canvi climàtic (CMNUCC)**. Si bé en el seu dia el conveni no estava ratificat per tots els països, avui és gairebé d'abast universal.

A Andorra, el Conveni marc de les Nacions Unides sobre el canvi climàtic (CMNUCC) va entrar en vigor el 31 de maig de 2011. Derivat d'aquest compromís i com a membre d'aquest conveni, Andorra ha de complir les obligacions que hi són fixades. En concret, el text estableix que cada país ha de comunicar a la Conferència de les Parts, d'una banda, les informacions relatives a les emissions antròpiques i a l'absorció pels embornals de tots els gasos d'efecte hivernacle (GEH), i d'altra banda, els programes nacionals encaminats a atenuar els canvis climàtics i a facilitar una adaptació apropiada a aquests canvis. Finalment, cada país ha de donar tota la informació que pugui ser útil per a assolir els objectius del conveni.

Què es fa a Andorra per lluitar contra el canvi climàtic?

El nostre país ja ha iniciat els primers passos per a donar compliment als compromisos adquirits amb la signatura del Conveni marc de les Nacions Unides sobre el canvi climàtic.

En aquest sentit, les primeres accions es van portar a terme des del Departament de Medi Ambient, amb l'elaboració d'un primer inventari de gasos d'efecte hivernacle per als anys 1990, 1995, 2000, 2005, 2010 i 2011, d'acord amb les directrius metodològiques definides internacionalment per l'IPCC. Amb aquesta tasca s'han pogut quantificar les emissions d'aquests gasos que el territori andorrà no pot absorbir (i que, per tant, contribueixen al canvi climàtic global), les quals se situen vora les 420 gigagrams (Gg) de CO₂ equivalent –un gigagram equival a 1.000 tones– (dades de l'any 2011), així com la seva evolució des de l'any 1990 (vegeu el gràfic).

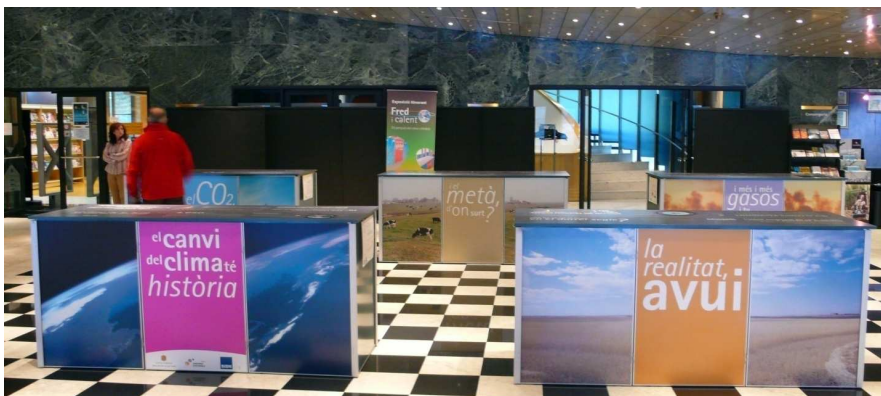
Reconstrucció històrica de les emissions de gasos d'efecte hivernacle (quantificades en tones equivalents de CO₂)

Però les tasques que Andorra ha de portar a terme no acaben aquí; i és que, donada la transcendència de la feina a fer per donar compliment a les obligacions derivades del CMNUCC, el Departament de Medi Ambient va contactar el Secretariat del Conveni, que va posar a disposició d'Andorra un expert per a un

assessorament previ. Aquest expert de les Nacions Unides va visitar Andorra a la primavera del 2013 i va exposar de quina manera s'han de materialitzar les obligacions derivades del conveni. Alhora, es van definir les dates en les quals el país ha de comunicar les informacions en relació amb el conveni i es va fixar com a data per a la primera comunicació nacional el 31 de desembre de 2016, i com a data per al primer Biennial Update Report (BUR) el 31 de desembre de 2014. Aquestes comunicacions s'hauran de fer en el futur de forma periòdica, cada quatre anys per a les comunicacions nacionals i cada dos anys per als BUR, i han d'incloure informació referida a:

1. *Circumstàncies nacionals*, com ara demografia, geografia, usos del sòl, aigua i recursos hídrics, clima, situació ambiental i socioeconòmica, recursos i poblacions vulnerables al clima, acords institucionals, plans existents en relació amb el canvi climàtic, etc.
2. *Inventaris de gasos d'efecte hivernacle* (segons les línies mestres de l'IPCCC) per als anys 1990, 1995, 2000, 2005 i 2012.
3. *Mesures d'adaptació* (projeccions climàtiques, vulnerabilitat, impactes, àrees d'alt risc davant d'extrems climàtics, etc.) per als sectors que es puguin identificar com a més vulnerables, com podrien ser l'energia, el turisme, l'agricultura, els recursos hídrics, els boscos, la biodiversitat i la salut pública.
4. *Mesures de mitigació del canvi climàtic* (projecció de les emissions de la situació actual, objectius de mitigació de les emissions i nou escenari, etc.).
5. *Altra informació de rellevància dins el marc del conveni*, com per exemple els sistemes educatius i socials, la identificació d'àrees de recerca necessàries, les necessitats tecnològiques, la millora de la formació dels actors, etc.
6. *Informe d'actualització biennal pel CMNUCC* (circumstàncies nacionals resumides, inventari per a l'any 2010, informació sobre les accions de mitigació identificades, identificació de les vies de millora, etc.).

Per al bon desenvolupament, desplegament i manteniment de l'estructura encarregada de respondre a les obligacions del conveni marc, el Govern ha implementat una estructura sota la coordinació del Departament de Medi Ambient integrada per uns grups de treball temàtics en les àrees de l'inventari de gasos d'efecte hivernacle (GEI), de la mitigació, de la vulnerabilitat i l'adaptació, així com en altres àrees de caràcter més transversals com l'educació i la sensibilització, la recerca o l'avaluació de les necessitats tecnològiques, entre d'altres. Cadascun d'aquests grups de treball s'encarrega de donar compliment a les expectatives que la comunitat internacional té fixades sobre Andorra i de generar les accions i els resultats esperats.

Exposició "Fred i calent. Els perquès del canvi climàtic", una de les iniciatives d'educació i comunicació ambiental impulsades al nostre país en relació amb el canvi climàtic. Podeu consultar-la en línia seguint [aquest enllaç](#).

Les accions que es porten a terme i les previstes en el futur han de contribuir a preparar a Andorra per a l'escenari futur incidint sobre temes com ara quin lligam tindrem amb el canvi climàtic, l'anticipació als canvis que viurà el país, vetllar per l'augment de la nostra resiliència (capacitat per a tolerar i superar els canvis, especialment els impactes negatius) i la sostenibilitat. I, per què no,

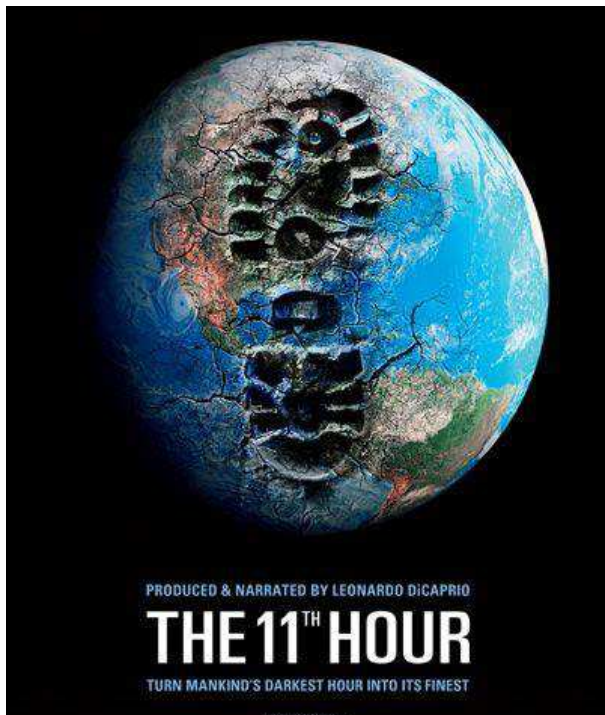
donada la particularitat geogràfica del país, Andorra no tan sols podria donar compliment a les expectatives de la comunitat internacional, sinó que també podria esdevenir un referent mundial en l'àmbit de la gestió del canvi climàtic en zones de muntanya, augmentant així la seva projecció internacional. Per aquest motiu, en aquest context internacional, i tenint en compte que el canvi climàtic no és un fenomen local, Andorra participa activament des de l'any 2011 en projectes transfronterers, com l'Observatori Pirinenc del Canvi Climàtic (OPCC) impulsat a iniciativa de la Comunitat de Treball dels Pirineus (CTP).

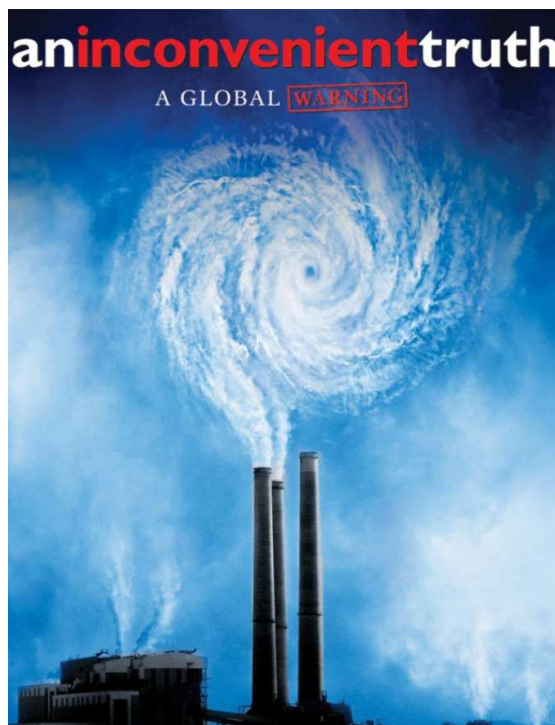
Documentals sobre canvi climàtic:

The 11th hour (2007)

L'hora 11 és una producció nord-americana dels directors Nadia Conners i Leila Conners Petersen i narrada per l'actor Leonardo di Caprio sobre les causes i els efectes al planeta de l'escalfament global i el canvi climàtic.

An inconvenient truth (2006)

Una veritat incòmoda és un documental sobre el canvi climàtic dirigit per Davis Guggenheim i amb la intervenció destacada com a presentador de l'exvicepresident dels EUA Al Gore, el qual va publicar més tard la novel·la titulada *Una veritat incòmoda: La crisi planetària de l'escalfament global i com afrontar-la* (Editorial Gedisa-Edicions 62, 2007).

Documentals: **Recicla'm**

Recicla'm és un programa realitzat amb la col·laboració del Ministeri de Medi Ambient i els comuns de les set parròquies.

En cadascun dels episodis de la sèrie, de 5 a 10 minuts de duració cada un, s'explica de quina manera es reciclen els residus que produïm en la nostra vida quotidiana i quin és el procés que segueixen des que es dipositen al contenidor fins que arriben a la planta de reciclatge.

La sèrie es compon de set episodis dedicats al vidre, al paper i cartró, als envasos, als olis vegetals usats, a les piles i telèfons mòbils, a les deixalleries, i un programa resum final. Els trobareu disponibles a [Andorra difusió](#) i al web del [Centre Andorra Sostenible](#).

Documentals: Quèquicom

Programa televisiu de divulgació científica emès setmanalment per Televisió de Catalunya. Compagina notícies d'actualitat, reportatges i intervencions d'experts en temes de natura i ciència, aptes tant per al gran públic com per als amants d'aquestes temàtiques i els estudiants. A més de l'emissió dels dimarts a la nit, podeu tornar a visionar les emissions al [web de TVC](#) o al seu canal a la plataforma [youtube](#).

Publicacions: *Petits mamífers i ratpenats d'Andorra*

Nova monografia del CENMA que recull informació i dades sobre la fauna de micromamífers i ratpenats del país, la seva descripció, particularitats i distribució, així com la importància que aquests petits animals tenen per al conjunt dels nostres ecosistemes. L'obra ha estat elaborada per Ignasi Torre, Lúcia Freixas, Carles Flaquer, Xavier Puig i Antoni Arrizabalaga, investigadors del Museu de Ciències Naturals de Granollers.

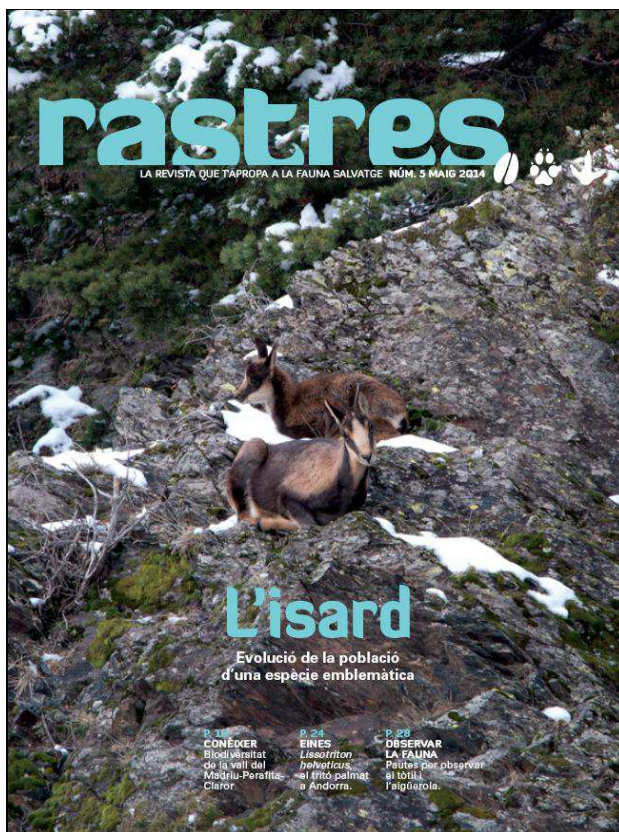
Publicacions: *Lletra petita*

Escrit per Jordi Bigues i publicat per editorial Angle i Publicacions de Televisió de Catalunya (2014), aquest llibre recull les experiències de la sèrie homònima de TV3 dedicada al consum responsable en temes com els aliments, el transport i la mobilitat, la roba, l'aigua, els medicaments, etc. i ho fa des de les accions més quotidianes fins a la visió de l'economia més global.

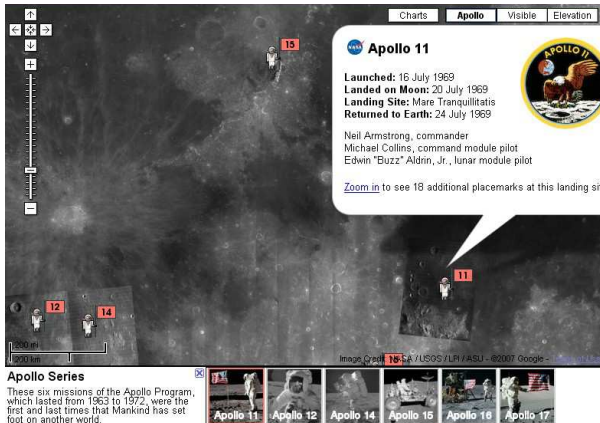
Publicacions: Nou número de la revista *rastres*

Des del mes d'abril passat, teniu a la vostra disposició un nou número de la revista *rastres*, editada pel Departament de Patrimoni Natural del Govern d'Andorra. Hi trobareu un reportatge sobre l'isard, un espai especial dedicat a la Vall del Madriu-Perafita-Claror, articles sobre la llebre i el tritó palmat i bones recomanacions i consells per no destorbar la fauna quan siguem a la muntanya, a més a més d'entrevistes i d'articles d'opinió.

Si voleu aconseguir-ne un exemplar, el podeu recollir de manera gratuïta al Departament de Patrimoni Natural o al Centre Andorra Sostenible.

Tecnologia: Aplicacions d'astronomia per a telèfons intel·ligents

Un dels tipus d'aplicacions que més s'està popularitzant entre els usuaris de telèfons intel·ligents i tauletes són les dedicades al món de l'astronomia i l'observació del cel. Sobre aquesta temàtica, són moltes i molt diverses opcions les que posen a l'abast la millora del coneixement de les estrelles i els cossos celestials i la pràctica de l'observació del cel de nit. En podem destacar:

- **Google SkyMap.** Aplicació de Google per a telèfons amb sistema operatiu Android que utilitza l'opció de la brúixola per a facilitar-nos l'exploració del cel nocturn i la identificació de més d'un miler d'estrelles i dels planetes i llunes del sistema solar. Disponible gratuïtament en [aquest enllaç](#).
- **Sky Safari.** Aplicació que disposa de diverses versions. La bàsica (gratuïta) mostra 46.000 estrelles, a més de nebuloses, galàxies, planetes, llunes, asteroïdes i cometes, fent servir imatges de la NASA. Les versions més completes són de pagament. Disponible per a [dispositius Android](#) i dispositius iPad i iPhone ([iOS](#)).
- **Google Moon** i **Google Mars.** No són pròpiament aplicacions, sinó portals d'Internet equivalents a Google Mapes però amb la particularitat que estan dedicats a la Lluna i a Mart. A més de recórrer la geografia d'aquests cossos celestials, podreu visualitzar imatges i vídeos de les missions espacials Apollo de la NASA a la Lluna i les seves passejades. També està disponible sobre el motor de Google Earth en 3 dimensions.

Tecnologia: Aves de España

Aplicació desenvolupada per SEO/Birdlife (Sociedad Española de Ornitología) i la Fundació BBVA per a telèfons intel·ligents i tauletes que permet conèixer 563 espècies d'ocells entre les quals, per proximitat, trobem tota l'avifauna que es pot observar a Andorra, amb els seus noms en català. L'aplicació inclou, a més de fotos, il·lustracions i textos, 200 vídeos i més de 300 cants d'ocells que ajudaran a identificar al camp les espècies, així com mapes i guies de viatge ornitològiques. L'aplicació es pot descarregar gratuïtament tant per [sistema Android](#) com per [Apple iOS](#).

Aquest mateix recurs ornitològic també es pot consultar en línia mitjançant ordinadors en la versió en línia de [l'enciclopèdia de les aus](#).

Un cop d'ull a la xarxa

Canvi climàtic

[Departament de Medi Ambient](#)

Espai reservat a la temàtica del canvi climàtic dintre del web del Departament de Medi Ambient del Govern d'Andorra. Visiteu-lo seguint [aquest enllaç](#).

[Andorra al 2025](#)

Conferència del meteoròleg de Televisió de Catalunya, Tomàs Molina sobre com serà Andorra al 2025 i quin futur ens espera en matèria de neu, turisme, aigua, energia i riscos naturals, realitzada a MoraBanc al maig de 2012. Podeu visualitzar el vídeo en [aquest enllaç](#).

[Conveni marc de les Nacions Unides sobre el canvi climàtic](#)

Web de Nacions Unides dedicada al CMNUCC. Visiteu-la fent [clic aquí](#).

[Intergovernmental Panel on Climate Change](#)

Portal web del Grup Intergovernamental d'Experts sobre el Canvi Climàtic (IPCC). Consulteu-lo en [aquest enllaç](#).

[Observatori pirinenc del canvi climàtic](#)

Espai web de l'OPCC per saber més del canvi climàtic en general i de les seves implicacions als Pirineus en particular. Feu [clic aquí per accedir-hi](#).

[Global Carbon Atlas](#)

L'Atles Global del Carboni és una plataforma per explorar i visualitzar les dades més actualitzades sobre els fluxos de carboni resultants de les activitats humanes i els processos naturals, així com els principals impactes associats a la seva alteració, com és el cas del canvi climàtic. Hi trobareu infografies i animacions per entendre el passat, el present i el futur del planeta en relació amb el cicle del carboni. Seguiu [aquest enllaç](#) per saber-ne més.

[Agents pel clima](#)

Divertida iniciativa educativa online d'Acció natura destinada als infants de primària i dedicada al canvi climàtic. Accedeix al seu portal web fent clic en [aquest enllaç](#).

[Quant CO₂ emets en un any?](#)

Recurs digital interactiu del Centre Andorra Sostenible en el qual, mitjançant un qüestionari, s'identifiquen els hàbits quotidians a partir dels quals es generen emissions de CO₂ a l'atmosfera i podem fer un càlcul de la nostra petjada de carboni. Podeu accedir-hi seguint [aquest enllaç](#).

[Salvem l'Àrtic](#)

Portal web de la campanya de sensibilització i defensa sobre els efectes del canvi climàtic a la regió àrtica portada a terme per Greenpeace. [Feu clic aquí](#) per accedir-hi. També podeu seguir els seus perfils de xarxes socials, especialment twitter i l'etiqueta #SaveTheArctic

Altres temàtiques

[UNICEF Tap Project](#)

Portal interactiu de la campanya d'acció humanitària "Tap project" dedicada a la millora de les condicions d'accés a l'aigua potable i al sanejament d'escoles i comunitats en més de 100 països. Podeu visitar-ne el web seguint [aquest enllaç](#).

[Atles Mundial dels conflictes ambientals](#)

Web interactiu on podreu consultar alguns dels principals llocs del planeta on s'esdevenen conflictes o problemes relacionats amb la conservació del medi ambient, classificats segons temàtiques (problemes nuclears, de gestió de l'aigua, de conservació de la biodiversitat, etc.). El repertori no és exhaustiu, però sí significatiu. Podeu donar-hi un cop d'ull seguint [aquest enllaç](#).

[Ocells dels Jardins](#)

Portal web d'aquest projecte de ciència participativa ciutadana dedicat a l'observació i estudi dels ocells comuns dels espais urbans, especialment parcs i jardins. Per saber més, seguiu [aquest enllaç](#).

[Ecolabel Index](#)

Aquesta guia en xarxa us servirà per a saber qui és qui en el sovint complex camp de les ecoetiquetes i les certificacions, ja que recull quasi 450 ecoetiquetes de tot el món. Consulteu-la seguint [aquest enllaç](#).

NO T'HO PERDIS! (AGENDA)

Activitats de la Setmana del medi ambient (2 al 6 de juny, 2014)

Aquí teniu les activitats que es portaran a terme per celebrar durant tota la setmana el Dia Mundial del Medi Ambient (5 de juny). Totes són gratuïtes, però cal fer la inscripció prèvia enviant un correu a andorrasostenible@andorra.ad o bé trucant al tel. 875 771.

A més, estigueu atents al web del centre (<http://www.sostenibilitat.ad/agenda>) i a les nostres xarxes socials per descobrir altres propostes que de ben segur organitzarem durant aquests propers mesos d'estiu!

Setmana del Medi Ambient

del 2 al 6 de juny

Dilluns

2

Fred i calent. Els perquès del canvi climàtic

Taller amb experiments de laboratori on convertir-se en científics i saber-ne més sobre l'efecte d'hivernacle i el fenomen del canvi climàtic. Per a infants a partir de 10 anys.
A les **18 h.** al Centre Comercial Illa Carlemany.

Dimarts

3

Presentació dels indicadors ambientals 2013

A les **11.30 h.** a la Sala de premsa de l'edifici administratiu del Govern

L'hora del conte

Lectura animada per als més petits (de 3 a 10 anys) amb el conte "El trençalòs" de la Thaïs Call.
A les **18 h.** al Centre Comercial Illa Carlemany.

Dimecres

4

Inauguració de la botiga de les associacions Carisma i Agentas

A les **12 h.** a l'Av. Fiter i Rossell, 67-69

Dijous

5

Dia Mundial del Medi Ambient
5 De Juny

Presentació de la guia "El Consum Responsable"

Publicació elaborada pel Centre Andorra Sostenible amb el patrocini de MoraBanc i dedicada a consum responsable.

A les **12 h.** a la seu de MoraBanc.

Cinema: "Tierra Prometida"

A les **20 h.** a Cinemes Illa Carlemany.

Entrada gratuïta, localitats limitades a l'aforament de la sala. Podeu fer la vostra reserva contactant amb el Centre Andorra Sostenible.

Sinopsi: Film del nord-americà de Gus Van Sant, protagonitzat per Matt Damon i Frances McDormand, que tracta el tema de la compra de drets d'explotació del subsòl en zones rurals per part de les grans companyies energètiques (EUA 2012. 106 min. Per a tots els públics).

Divendres

6

Fòrum de les Escoles Verdes d'Andorra

La trobada anual de totes les escoles verdes del país arriba a la seva quarta edició amb la presentació dels treballs elaborats als centres, animació i moltes sorpreses més.

Durant tot el matí, a l'EASE d'Ordino.

I durant tota la setmana...

No us perdeu les activitats que el Centre Comercial Illa Carlemany dinamitzarà entorn de l'horticultura ecològica...

...i estigueu atents a les activitats dels comuns per a celebrar el Dia Mundial del Medi Ambient.

Organitza:

Govern d'Andorra

CENTRE
**ANDORRA
SOSTENIBLE**

Per a més informació:

Centre Andorra Sostenible
andorrasostenible@andorra.ad
T. +376 875 771
www.sostenibilitat.ad
www.mediambient.ad
www.escolaverda.ad

Segueix-nos:

lavola Andorra 2014

CONTRAPORTADA: L'ENTREVISTA

Carles Miquel

Enginyer i expert en canvi climàtic

Recentment l'IPCC va publicar allò que abans es tenia com una veritat no confirmada: que el canvi climàtic és un fenomen real i que està causat per l'activitat humana. En aquest sentit, què penseu quan sentiu a dir que "això és mentida"?

El canvi climàtic és una realitat a escala global, amb un augment de quasi un grau de la temperatura mitjana des de l'any 1880 i havent estat probablement el període 1983-2012 el més calorós des de fa 1.400 anys. El que passa és que com que les seves manifestacions poden ser molt diverses, hi havia el dubte de si aquest canvi era o no degut a l'activitat humana, i els darrers informes científics deixen clar que sí.

A grans trets, com afecta i com afectarà aquest canvi climàtic a Andorra?

Les tendències observades en els darrers seixanta anys permeten afirmar que els Pirineus són avui en dia més càlids (0,2°C més per dècada) i més secs (uns 2 litres/m² de pluja menys per any) i que aquesta tendència hauria de continuar al llarg del segle XXI. Aquests canvis podrien pertorbar i trasbalsar els equilibris naturals avui existents, en àmbits tant diversos com la vegetació, la fauna o l'aigua; en aquest darrer cas, no només és d'esperar una disminució de la pluviositat, sinó també canvis en els rius i en la dinàmica de la neu.

I en el dia a dia dels ciutadans, què ens canviarà i què hauríem de canviar?

Des de la nostra condició de ciutadans hem de prendre consciència que els nostres hàbits de vida (consum, transport, confort, entre d'altres) tenen conseqüències a nivell global (⇒).

(⇒) Per satisfer aquestes necessitats creixents, la indústria productiva no escatima esforços: més i millors productes, que alhora generen més dependència i majors necessitats, en un món en què els recursos són limitats. Per tant, deixant de banda la política, som els ciutadans mateixos els qui podem adaptar els nostres hàbits sobre la base d'una major presa de consciència del problema.

Si bé podem contribuir a limitar el canvi climàtic evitant emissions, el canvi s'ha engegat, s'està produint i és inevitable. Per tant, hem d'afrontar també accions per adaptar-nos als canvis que vindran (precipitacions i temperatures extremes, sequeres, etc.). Un element important per a poder adaptar-nos als efectes del canvi climàtic és la informació i la conscienciació.

En relació amb aquestes previsions i recomanacions, creieu que en general s'ha fet una bona comunicació del fenomen al conjunt de la societat?

Suposo que la resposta fàcil seria dir que no, però no ho veig així.

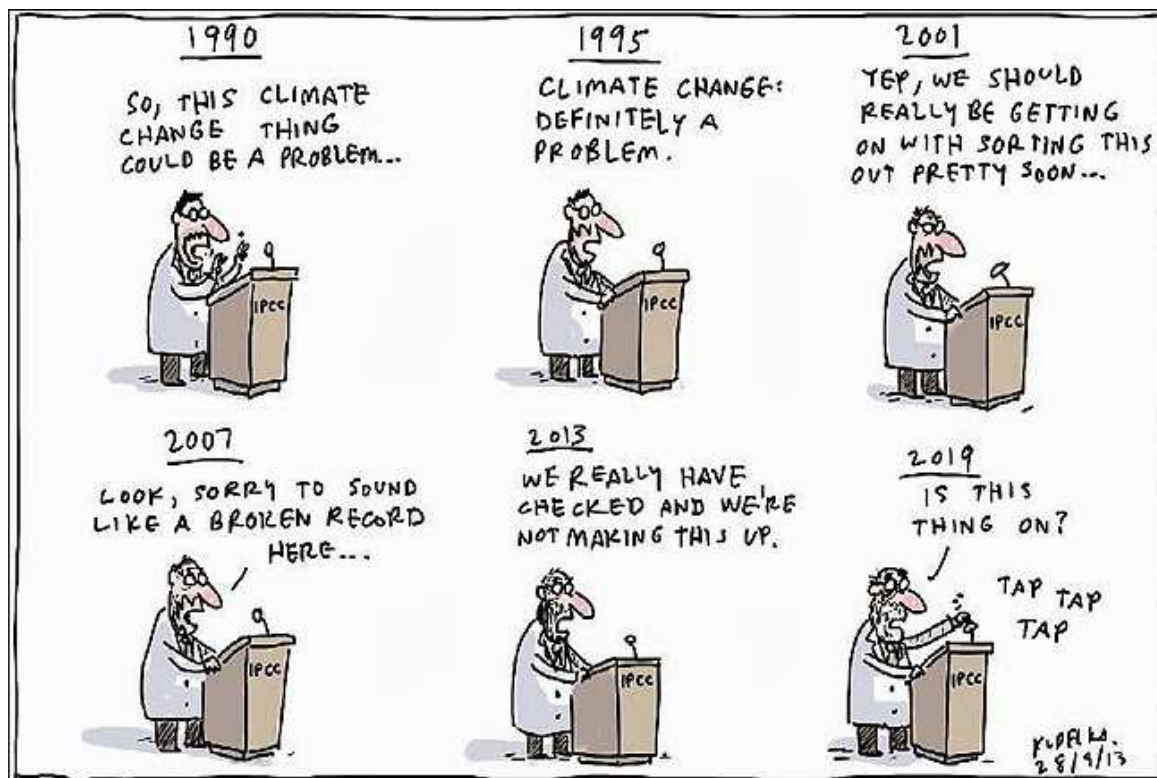
A nivell internacional, des de l'any 1988 amb la creació del Grup Internacional d'Experts en Canvi Climàtic (IPCC), es publiquen cada sis anys informes que ens parlen d'aspectes com ara novetats científiques, evolució de les emissions de gasos o manifestacions del fenomen. Aquests textos han guanyat progressivament una gran rellevància mediàtica i han influït en la comunitat internacional, com s'ha pogut comprovar amb la darrera presentació el mes d'abril de 2014.

Ja a escala més local, la informació en relació amb el canvi climàtic no ha mancat. En són exemples les temàtiques abordades en els diversos congressos que s'han dut a terme els darrers anys a Andorra (Congrés Internacional de Turisme de Neu i de Muntanya o Congrés de Vialitat Hivernal, entre d'altres), les jornades temàtiques organitzades pel Govern, els reportatges portats a terme per Andorra Televisió o les presentacions i rodes de premsa d'estudis elaborats o promoguts des d'Andorra per diferents actors científics. També cal assenyalar, pel que fa a l'educació dels més petits, la tasca que ha anat portant a terme el Centre Andorra Sostenible, tant en la seva oferta pedagògica com en l'àmbit de la comunicació (web, premsa, etc.).

De cara al futur, què milloràrieu i en què posàrieu l'accent?

Seria fàcil pensar que pel fet que Andorra és un petit país de muntanya sense grans indústries, poc es pot fer per a reduir les emissions globals i que això del canvi climàtic és dóna a un altre nivell. Però els efectes d'aquest canvi també es noten a escala local, i particularment en zones de muntanya. Aquesta lectura simplista, que obvia els nostres hàbits de consum, no considera que la nostra petjada va molt més enllà de les nostres fronteres.

El canvi climàtic s'està produint i depèn de tots nosaltres que els canvis que es donaran siguin més o menys importants i traumàtics. És un problema dels anomenats globals i, en aquest sentit, és cosa de tots. Fins i tot, i sobretot, de societats que viuen com la nostra. Per tant, sense cap dubte, diria que l'accent s'ha de posar en la educació i la millora de la conscienciació de la nostra societat.

CONTACTA AMB NOSALTRES

C. Prat de la Creu 62-64, 1a planta (Departament de Medi Ambient)

T. +376 875 771

andorrasostenible@andorra.ad

www.sostenibilitat.ad

www.escolaverda.ad

D'acord amb la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal, us informem que les vostres dades han estat incorporades en un fitxer, titularitat del Govern d'Andorra, amb la finalitat de gestionar la relació comercial existent. Podeu exercir el vostre dret d'accés, oposició, rectificació i cancel·lació d'aquestes dades, enviant-nos un correu electrònic a andorrasostenible@andorra.ad

Per donar-vos de baixa del butlletí, envieu-nos un correu electrònic amb l'assumpte "cancel·lar subscripció" a andorrasostenible@andorra.ad